

Uitvoeringsprogramma Visie Spaarnwoude 2040

Spaarnwoude ontvangstgebied Houtrak

projectteam Recreatieschap Spaarnwoude
visieschets versie 2.2 | 12 juli 2021

- 1. Terugkoppeling Participatie**
- 2. Concept Visieschets**

Maart - april

1. Beknopte beleidsstudie/ analyse. Welke ruimte voor (tijdelijke) levendige initiatieven biedt het bestemmingsplan al?
2. Opstellen analyse-/ structuurkaarten (SWOT)
3. Ambtelijke werkgroep RNH, Haarlemmermeer, Amsterdam. 1 gezamenlijke rondgang en gezamenlijke ambitie ophalen
4. Bewoners werkgroep: 1x ophalen,
5. Ondernemers werkgroep: 1 x ophalen

April - mei

6. Weekend interviewen gebruikers Bart en Elise (samen met ambtelijke werkgroep).
7. Opstellen globaal programma van eisen/ wensen en uitgangspunten
8. Opstellen visieschets waarop duidelijk de maatregelen te lezen zijn, met referentiebeelden voor de gewenste beeldkwaliteit (inclusief aanpassingen)
9. 1x sessie met ambtelijke werkgroep
10. 1 x sessie met bewoners en ondernemers (samen)
11. Interviews en rondwandeling met gebruikers

BESCHRIJVING / ONTVANGSTGEBIED HOUTRAK

- In samenhang met Brettenzone en Tuinen van West kansrijk ontvangstgebied
- Volwassen bos met parkachtige uitstraling
- Sugar city en buitenpoort station Hafweg-Zwanenburg zorgen voor meer bezoekers
- Nu al meer dan 1 miljoen bezoekers
- Mooi weer pieken en extensieve recreatie (wandelen, fietsen, paardrijden, BBQ-en)
- Intensieve recreatie gerelateerd aan evenementenbezoek

- > Sterker functioneren als ontvangstgebied
- > Verbreding van en afwisseling in vrije tijdsaanbod
- > Zoeken naar meer variatie, verassing en verleiding
- > Zonering natuur - recreatie
- > Meer leuke en aantrekkelijke plekken om te verblijven, vertoeven.
- > Inzetten op versterken ecologisch functioneren en verhogen biodiversiteit
- > Achterstallig onderhoud wegwerken en daarin ook duurzame/ ecologische keuzes

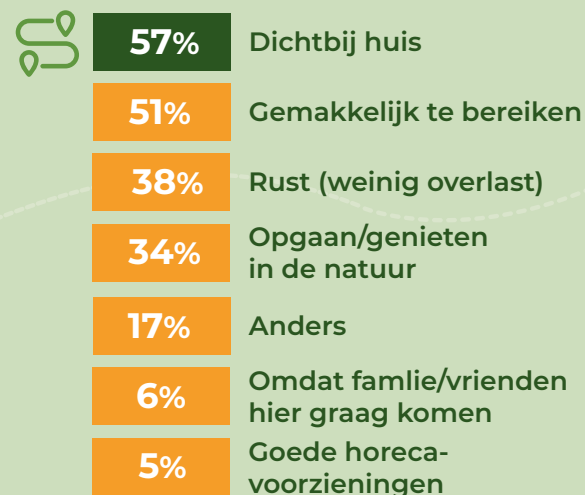
- > Revitaliseren en ontwikkelen van een onderscheidend (eigen identiteit), herkenbaar, aantrekkelijk en levendig ontvangstgebied.**
- > Vanuit Amsterdam goed vindbaar, herkenbaar en duurzaam bereikbaar. Fietsend of wandelend door het groen en de natuur van de Brettenzone of met de Trein.**
- > Ruimte bieden aan ondernemers voor ontwikkeling van (nieuwe) eigentijdse commerciële vrijetijdsfuncties.**
- > Bieden van een rijkere variatie aan recreatiemogelijkheden die passen bij het gebied.**
- > Duidelijke verbindingen en verwijzingen naar andere ontvangstgebieden en nabij en verder gelegen, rustieke landschappen met natuur en cultuurhistorie.**
- > Aanbrengen duidelijkere zonering en contrast in inrichting en beheer natuur en recreatief.**
In aanraking komen met en bewust worden van de natuur.

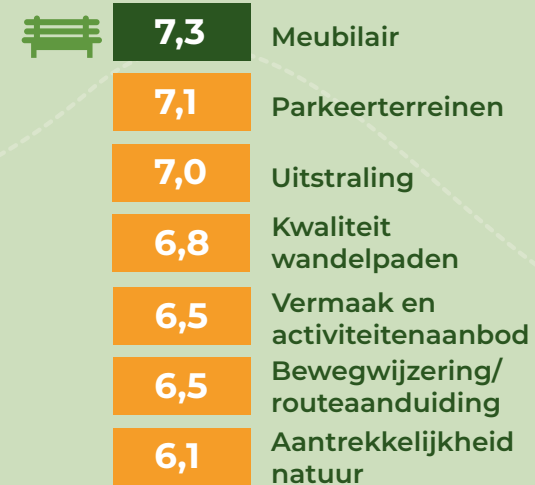
Resultaten waarderingsonderzoek 2020 *Houtrak*

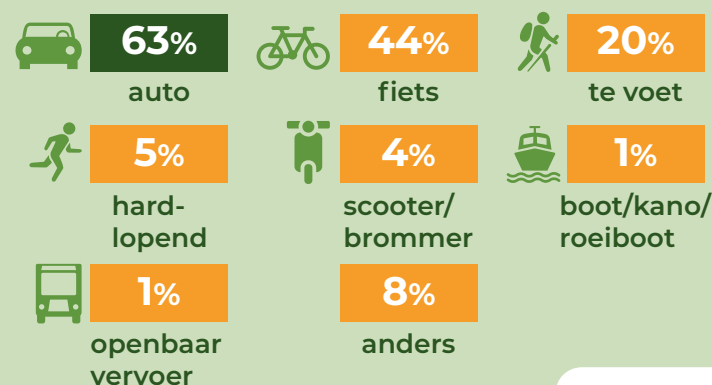
Motieven bezoek

Waarderingen

Vervoersmiddel voor bezoek

Top 6 activiteiten

Top 5 wat men anders wilt

Positieve punten

Heerlijk gebied om ieder seizoen te struinen met de hond en te genieten van de natuur.

Gevarieerd landschap, weids, landelijk, bosrijk, rustiek.

Heerlijke omgeving, mooie natuur en dat zo dichtbij de randstad!

BBQ rommel, heel veel zwerfvuil, vooral na het weekend.

Ruiterpaden vaak smal en drassig.

De wandelpaden zijn overwoekerd, modderig waardoor je noodgedwongen op het fietspad moet lopen.

Aandachtspunten

om de hoek

rustig

ontspannen

Gebruik/inrichting

- Hou rekening met de toilethuisjes richting de groei in de toekomst: staan ze op de juiste plek, zijn er genoeg, is de uitstraling ok?
- Verbeteren waterkwaliteit meenemen/kansen voor een betere doorstroming. Het is eigen water. Zwemmen kan nu niet.
- Bij mooi weer zijn eigenlijk alle velden bezet voor bbq.
- Pro van Houtrak tov A'damse parken: parkeren op gras, geen toegangsgeld of parkeergeld, overal bbq toegestaan, loslopende honden jaarrond (nb. dat pakt negatief uit voor ecologie). HUS'en zijn niet toegestaan.
- Werk de identiteit en sfeer als geheel eerst goed uit, denk daarbij aan de rol van kunst/landarts, het OerIJ en placemaking door toevoeging creatieve en inspirerende activiteiten
- Doelgroep: voor wie doen we het, willen wij dit of willen gebruikers dit?
- Plaatje/moodboard met intensivering recreatie mag iets minder heftig, kan opgevat worden als één groot pretpark
- Met de Bretten dient een complementair aanbod ontwikkeld te worden. Afstemmen in bila.

Ecologie

- Kansen voor de noordelijke watergang (eigendom Rijnland). In de steile wanden zitten nu ijsvogels. Deels vervanging door wilgenwiepen. Leg koppeling met KRW.
- Bosje thv het station > let op de doorsnijding van de ecologische verbindingzones vanuit Bretten/Dijkland
- Vergeet de rol als groene buffer niet, maar wees ook duidelijk dat het een regionale opvangfunctie heeft voor recreatie. Breng dus meer balans aan met de NNN, ecologische verbindingen. De randen en verbindingen van de Houtrak zijn 'groener'. Geuzenbos bv. met begrazing koninkspaarden en schapen.

Routing

- De kaart van fiets en autoroutes aanpassen, het is bv. niet mogelijk een rondje met de auto door het park te doen
- Wees voorzichtig met link van parkeren naar Sugar City
- Voeg plannen wandelnetwerk Zuid-Kennemerland toe, net als plan voor recreaduct Tuinen van West – Bretten (A'dam voert nu haalbaarheidsstudie uit) en link met fietsverbinding A'dam – kust. Trage tocht Geuzenbos. Dus ook de regionale projecten en ontwikkelingen vatten in een plaatje.

Recreatie/inrichting

- Verbeteren gebruik van station, hier is met nu 1% dat met de trein komt, nog een slag te slaan. Uitzoeken waar dit aan ligt. Mogelijk onbekendheid. Er zijn wel een aantal ov-fietsen beschikbaar op dit station. Parkeren is gratis en mag bijna overal in de Houtrak, zeker voor hondenbezitters is de auto erg aantrekkelijk. The Style Outlets mikt op 10% ov-bezoek
- Meer buiten sporttoestellen, o.a. bij Droomparken in de buurt
- Bedienen van de doelgroepen van Droomparken en the Style Outlets, en waar mogelijk verbinden. Bv. een elektrisch treintje. De loopafstand vanaf het station naar Droomparken is net te lang als je bepakt en bezakt aankomt.
- Verbeteren waterkwaliteit zodat zwemmen en suppen mogelijk wordt. Red. Dit is technisch lastig vanwege het watersysteem met waterinlaat vanuit de polder Dijkland, de hoeveelheid die gebaggerd moet worden. Voor kano/sup is andere kwaliteit nodig dan voor zwemmen. Bij het recreatieschap ligt de focus momenteel op de 'echte' zwemplassen en die goed houden. Alternatief: pierenbadje?
- Mooiere entrees bij de parkeerplaatsen. Betonblokken ogen niet gastvrij. Vervangen of iets creatiefs mee doen, bv. uitvoeren van het kunstwerk-plan ('de goudgele Houtrakker').
- Nadenken over zoneren honden. Bv. in zomerseizoen aan de lijn in de drukke bbq-gebieden.
- De manege en het nabijgelegen lasergame gaat qua gebruik niet goed samen. Het geluid van de pistolen en kinderfeestjes maken paarden schrikkerig. Wellicht is hier iets aan te doen.
- Meer kunstobjecten en/of route. In een bepaald thema of werken met beginnende kunstenaars. De roestige beesten die in Westpoort staan, vallen echt wel op. In de vorm van een wedstrijd?
- Toevoegen van creatieve concepten zoals Unbound, foodtruckfestival of een buitenconcert/theaterruimte (nb. die laatste is er al bij de kunsthoek thv de manege, wordt alleen niet als zodanig gebruikt).

Afval

- Stimuleren tot minder zwerfafval, wat een zorg en ergernis is. In het seizoen staan er 9 grote afvalcontainers. Er ontbreekt er nog één in de hoek bij de manege.

Routing/paden

- Goede aansluiting vanaf omgeving: vanaf station de Houtrak in. Het wandelpaadje is slecht zichtbaar, er is geen duidelijke entree.
- Fietspad wethouder van Essenweg aanhelen richting Droomparken, deze stopt nu ter hoogte van de woonboten. Daardoor fietsen mensen of langs de woonboten, of over de weg, of door het park als men de weg weet.

Veiligheid/inrichting

- Het gebied heeft 's avonds geen goed imago, oa. met cruisende heren, criminele activiteiten en gebrek aan verlichting. 's avonds zijn er beperkt 'gewone' recreanten in het gebied. Ouders durven kinderen niet te laten fietsen door het gebied. Verlichting bij de manege is gewenst. In het waarderingsonderzoek valt overigens op dat veiligheid niet als aandachtspunt is benoemd.
- Meer speelplaatsen of natuurspeelplekken creëren. Meer natuurlijke sporttoestellen, waarmee tevens op verschillende tijden ook in de avond 'normale' recreanten van het gebied gebruik gaan maken
- Meer informatie over het verleden, de afgelopen 150 jaar, m.n. de inpoldering is interessant en informatie over vogels in het gebied
- Kleinschalige horeca is denkbaar, afgestemd op het parkbezoek
- Samengang met evenementen. In de zomer is er op prime time in feite een lockdown van het park. (Nb. red. er is altijd demogelijkheid voor een rondje Houtrak langs de flanken). Festivals worden steeds groter, hoe rijm je dat samen met de opvang van meer 'gewone' bezoekers? Festivals leveren ook geld op, en dat kan soms leiden dat festivals de voorkeur hebben boven natuurontwikkeling (dat geld kost). Festivals voorzien ook in een recreatieve behoefte. Advies is het goed te reguleren en te communiceren. Dus herinrichting zodat openbare ruimte zo groot mogelijk blijft.

Afval

- Stimuleren tot minder zwerfafval.

Ecologie

- Kansen voor omvormen bos tot meer ecologische waarde en biodiversiteit.

Routing/paden

- Wandelpaden goed begaanbaar maken, o.a. bij manege Houtrakkerweg
- Goed aangesloten intern wandelnetwerk maken, vanuit logische routes die mensen afleggen. Thv. de grote Vijver missen schakels en lopen mensen over het fietspad. Dit is gevaarlijk, fietsers zijn dominant. Ook bij Droomparken sluit het niet allemaal aan.
- Verschil tussen wandel- en ruitpaden verbeteren, men maakt gebruik van elkaars paden
- Diverse typen wandelpaden maken, zowel struinroutes, als nette begaanbare paden (de meeste mensen kiezen voor gebaande paden) én brede stroken maaien in het gras
- Goede aansluiting vanaf omgeving: vanaf station de Houtrak in én een veilige route richting de Bretten
- Wens tot verbieden speed pedelecs op de groene F200, snelfietspad tussen Amsterdam en Haarlem (nb. red. het is openbare infrastructuur en niet mogelijk). Alternatief is zorgen voor een veilig en apart wandelpad om de verschillende stromen samen te laten gaan.

- > Park is eigenlijk al goed zoals het is, maak 'het geen kermis'
- > Ontwerp met name de goed bereikbare en de reeds bekende plekken
- > Meer variatie, spanning en spelaanleiding aanbrengen
- > Kano's o.i.d. in het water kan leiden tot conflicten met de vissers
- > Waarom mogen geen honden op het wandelpaadje van het station naar de Michielseweg?
- > Betonblokken bij parkeerplaats Zuiderweg worden gebruikt als zitplek. Meer zitplekken zijn prettig.
- > Een 'vieze' natuurspeeltuin waar je met modder en takken kunt spelen i.p.v. de huidige oranje blokken
- > Vervang waar mogelijk beschoeiingen door natuurlijke oevers en materialen
- > Zorg voor meer gradiënten door ingrijpen en recreatief gebruik
- > Wandelaars, bbq'ers en vissers zijn de hoofddoelgroepen waar je je op zou moeten richten
- > Op de parkeerplaatsen gebeuren dingen die s 'avonds het daglicht niet kunnen zien

In de tweede bijeenkomst is een terugblik gegeven van de input uit de andere groepen (bewoners, ondernemers) en de gebiedswandeling. Ook is een nieuwe versie van de visieschets gepresenteerd.

De deelnemers is gevraagd wat zij hopen in ieder geval terug te zien in de visieschets n.a.v. de eerste ronde. Dit is:

- Aandacht voor de wandelpaden en de voetganger, met aantakking van de structuur op de woonomgeving
- Multifunctioneel bruikbaar gebied
- Routing en paden
- Stoere struinnatuur
- Kunst
- Gezelligheid en horeca
- Aandacht voor mobiliteit
- Visuele variatie in ecologie en aangepast maaibeheer
- Mooie entree vanaf station
- Leuke speelplaats voor kinderen

Geplaatste opmerkingen:

Routing / paden / mobiliteit

- De auto mag zo min mogelijk ingezet worden als vervoermiddel. Door anderen is aangegeven dat dit al een stuk verbeterd is ten opzichte van vroeger. Het is alleen nog mogelijk bij de Michielseweg om een rondje op het gras te maken.
- Het rondje langs de flanken als het gebied afgesloten is voor evenementen, is saai.
- Een prettige, veilige en goed aansluitende fietsverbinding richting het zuiden (Haarlemmermeer – Houtrak) is er eigenlijk niet. Daardoor is de Houtrak veel beter bereikbaar vanuit Amsterdam en Haarlem.
- De nieuwe fietsontsluiting Zuiderweg – Machineweg is niet nodig. Het huidige fietspad voldoet al.
- Leg een veilige en logische fietsverbinding aan tussen het station en Droomparken. Nu gaat men of langs de woonboten (=potentiele overlast) of fietst over de wethouder van Essenweg (=gevaarlijke 80 km weg). Dit speelt vooral als het park afgesloten in tijdens evenementen. Het is een ontbrekende schakel.
- Een veilige wandelroute vanaf de woonarken het park in en naar de Bretten ontbreekt
- De vraag is of overal dezelfde gescheiden structuur behouden moet blijven, of dat er meer shared space oplossingen zijn. In het Haarlemmermeerse bos is er een breed pad en daar werkt het best om voetgangers en fietsers samen te voegen.

Uitstraling / inrichting / beheer

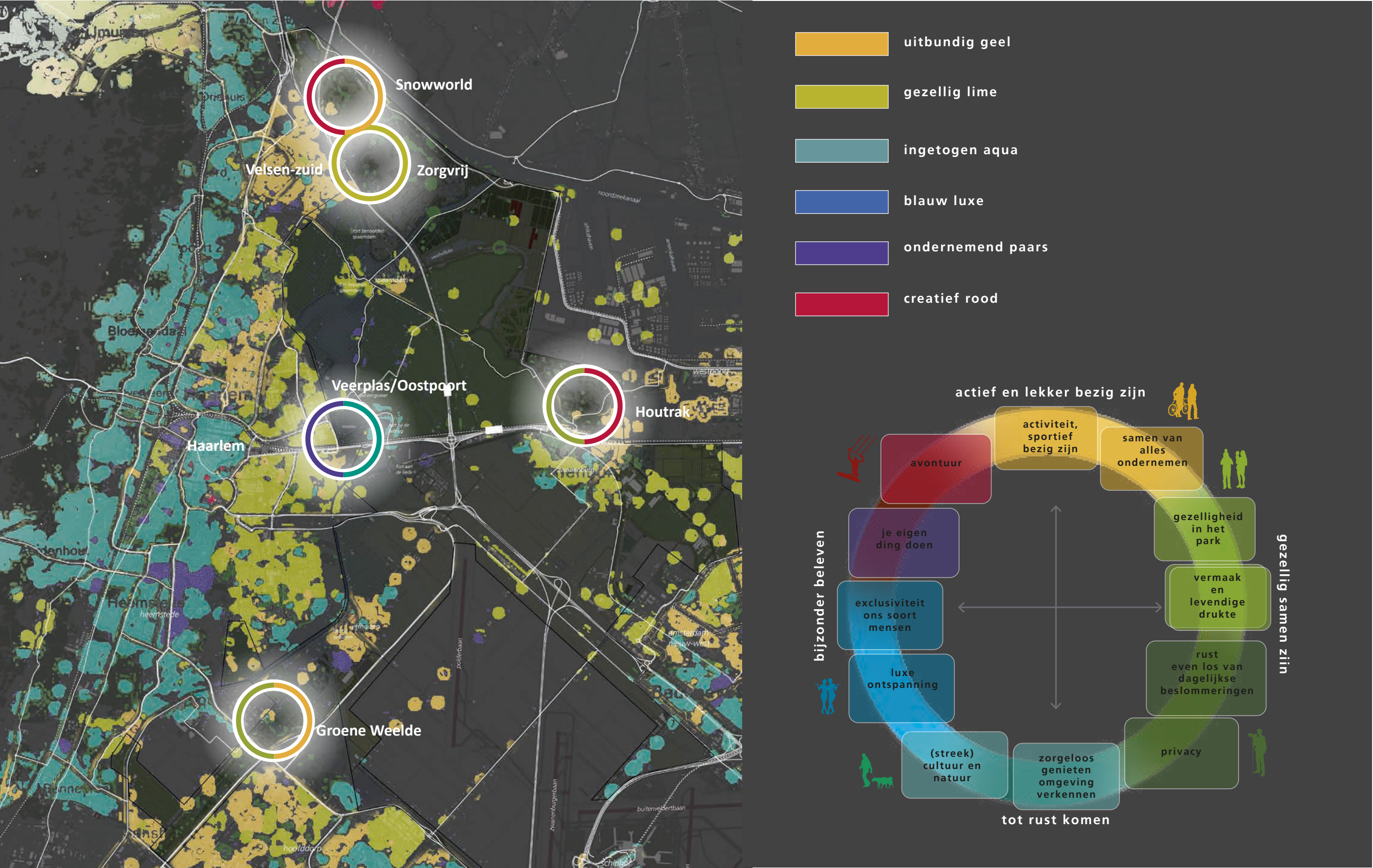
- Graag laadpalen plaatsen bij de parkeerplaatsen. Nb. vanuit het schap wordt dit al onderzocht waar het kan.
- Het probleem van sociale veiligheid zoals geschetst in de vorige bijeenkomst, los je niet op met alleen verlichting.
- Het nieuwe ontwerp is mooi en een aangename verrassing. De saaie herhaling van dezelfde bomen wordt hiermee onderbroken en die variatie is leuk. Zo natuurlijk mogelijk inrichten is het verdere devies, met variatie in de zomen.

Recreatie

- Jan Soldaat rijdt met legervoertuigen door het gebied? Aangegeven wordt dat deze partij niet welkom is, omdat zij dit zonder vergunning en leges doen. Gevraagd wordt of als zij wel betalen, wel welkom zijn. Hier is negatief op gereageerd vanwege ervaringen in het verleden.
- Evenementen zijn niet in de zomervakantie, maar daarvoor of daarna. Het argument dat bewoners in de zomervakantie toch in het buitenland zijn en geen gebruik maken van de Houtrak, is niet reëel.
- Het is handig dat als er evenementen zijn, dat dan duidelijk bij de ingangen / parkeerplaatsen staat wat er in het gebied nog wel te bereiken en te doen is.
- Graag de horecavoorziening bij Droomparken ook intekenen.
- Het plan rond boerderij de Borneohoeve is interessant en leuk om een koppeling te maken met de landbouwgeschiedenis
- Het Geuzenbos en de Bretten zijn al aardig opgeknapt, met daardoor een andere beleving, het is niet erg dat de Houtrak tot nu toe 'vergeten' is. Dat creëert meer bezoekers, ook al is er begrip voor dat dit gedaan wordt.

SPAARNWOUDE 2040 / ONTVANGSTGEBIEDEN DOELGROEPEN

bron: leefstijlatlas dagrecreatie Noord-Holland bewerking: Arcadis landschapsarchitectuur

SPAARNWOUDE 2040 / WAAR RICHTEN DE ONTVANGSTGEBIEDEN ZICH OP?

gemeente	leefstijl gehele gemeente	leefstijl aanpalende woonbuurten	profiel ontvangstgebied	Unique Selling Points top 3 bestaand
Amsterdam	creatief rood ondernemend paars ingetogen aqua	gezellig lime (nieuw-west) uitbundig geel (Westpoort)	Houtrak: creatief rood en gezellig lime (incl. 'echte' parkontwikkeling zoals Amstelpark en/of A'damse bos), en noordelijk deel met golfbanen luxe blauw	1. Parkachtige uitstraling stijl A'damse bos 2. Naast station 3. Trekt brede doelgroep
Haarlem	ingetogen aqua ondernemend paars	gezellig lime (Haarlem-noord, Spaarndam)	Veerplas: ingetogen aqua, gezellig lime en ondernemend paars (huidige Veerkwartier)	1. Natuur & landschap direct naast stad 2. Aantrekkelijk achterland 3. (Zwem-)water
Velsen	gezellig lime rustig groen	gezellig lime (IJmuiden) ingetogen aqua (Santpoort, Velsen-zuid, Driehuis) uitbundig geel (Velserbroek)	Snowworld: uitbundig geel en creatief rood Zorgvrij: gezellig lime	1. Heuvels 2. Adrenaline 3. Landmarks 1. Dieren, boerderijthema 2. Ontmoetingsplek, horeca 3. Leren en spelen
Haarlemmer-meer	ingetogen aqua stijlvol en luxe blauw ondernemend paars	uitbundig geel	Dijkland: rustig groen en ingetogen aqua Groene Weelde: gezellig lime en uitbundig geel	1. Landschap met dijken, veenpolders 2. Weidevogels 3. Rust en ruimte 1. Horeca 2. Honden uitlaten 3. Evenementen

GEZELLIG LIME DOELGROEP

eerlijk
behulpzaam
gezellig
gewoon
vriendschap
genieten

weg van de dagelijkse beslommeringen
gezelligheid
ontspanning

huislijke sfeer
gastvrij en uitbundig
vertrouwd en herkenbaar
dienstbare organisatie
gethematiseerd
aandacht voor spelactiviteiten
hoogseizoen

Sociaal-demografische gegevens:
57% inkomen tot modaal
68% gezinnen met oudere kinderen
60% laag opgeleid

trefwoorden:

verfijnd - gastgericht - persoonlijk - uitbundig - betaalbaar - gericht op oudere kinderen - ontspanning - ontmoetingsplein
nadruk op spel - gezelschapsspelletjes - speurtochten/vossenjacht

CREATIEF ROOD DOELGROEP

beetje ongeduldig
eigenwijs
avontuurlijk
intelligent
zelfontplooiing
uitdaging/prikkeling
expressie/uniek zijn

internationale plaatsen bezoeken
nieuwe dingen zien en meemaken
verrassen & inspireren
trendy

niet alledaags
eigenzinning & hoogwaardig
bijzonder
creatief & inspirerend
tell a friend
anders niet anders
innovatief verwonderen of ontdekken

Sociaal-demografische gegevens:
42% tussen 18 en 34 jaar
34% hoger opgeleid

trefwoorden:

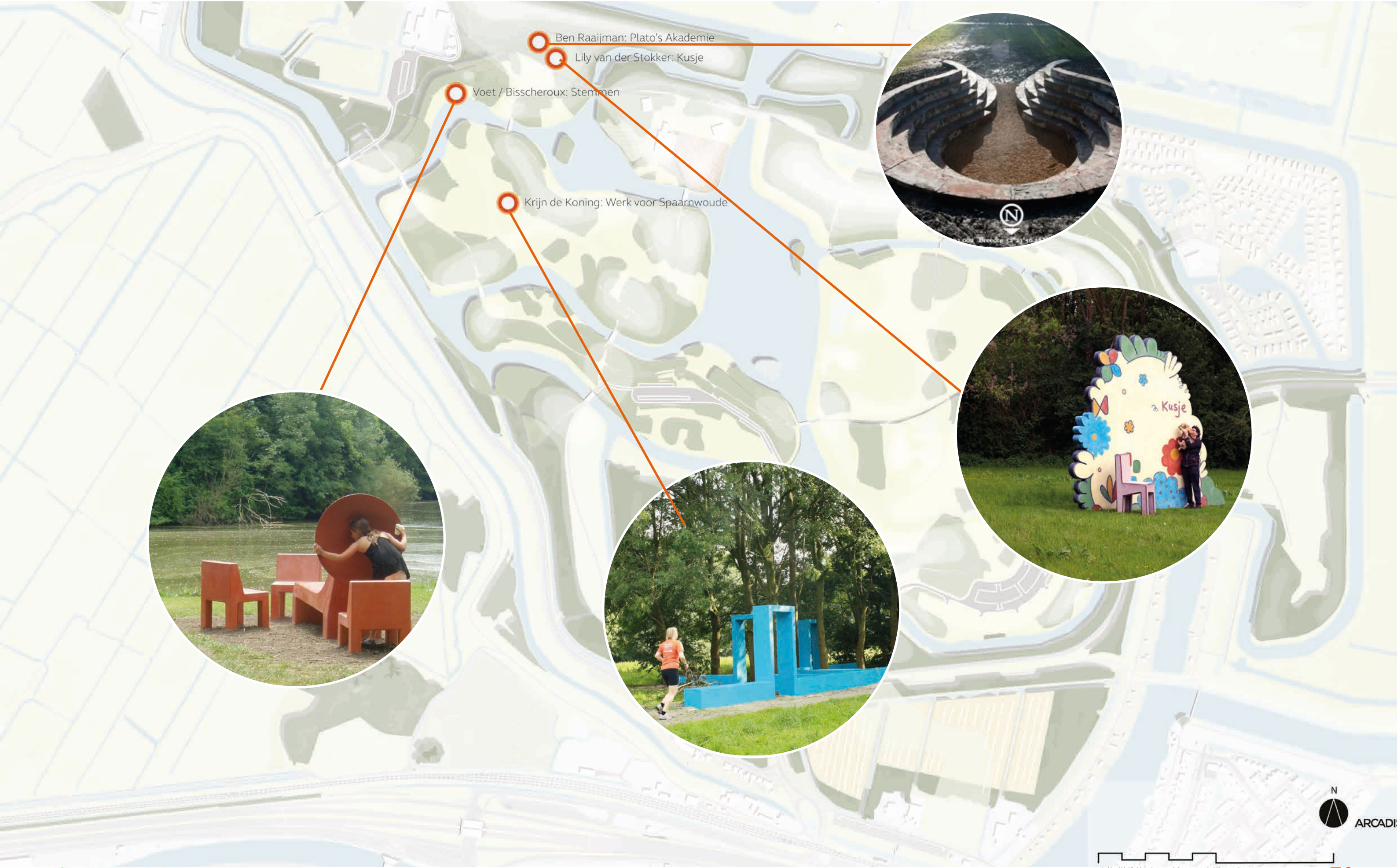
bijzonder gebouw - zelfvoorzienend - trendy
helemaal anders - wow-factor - back to basic - alleen op de wereld
geen auto's in het zicht - zelf ontdekken - spannend
prikkelend - sportief - uitdagend - wildernis
trendy - bijzonder - custom made

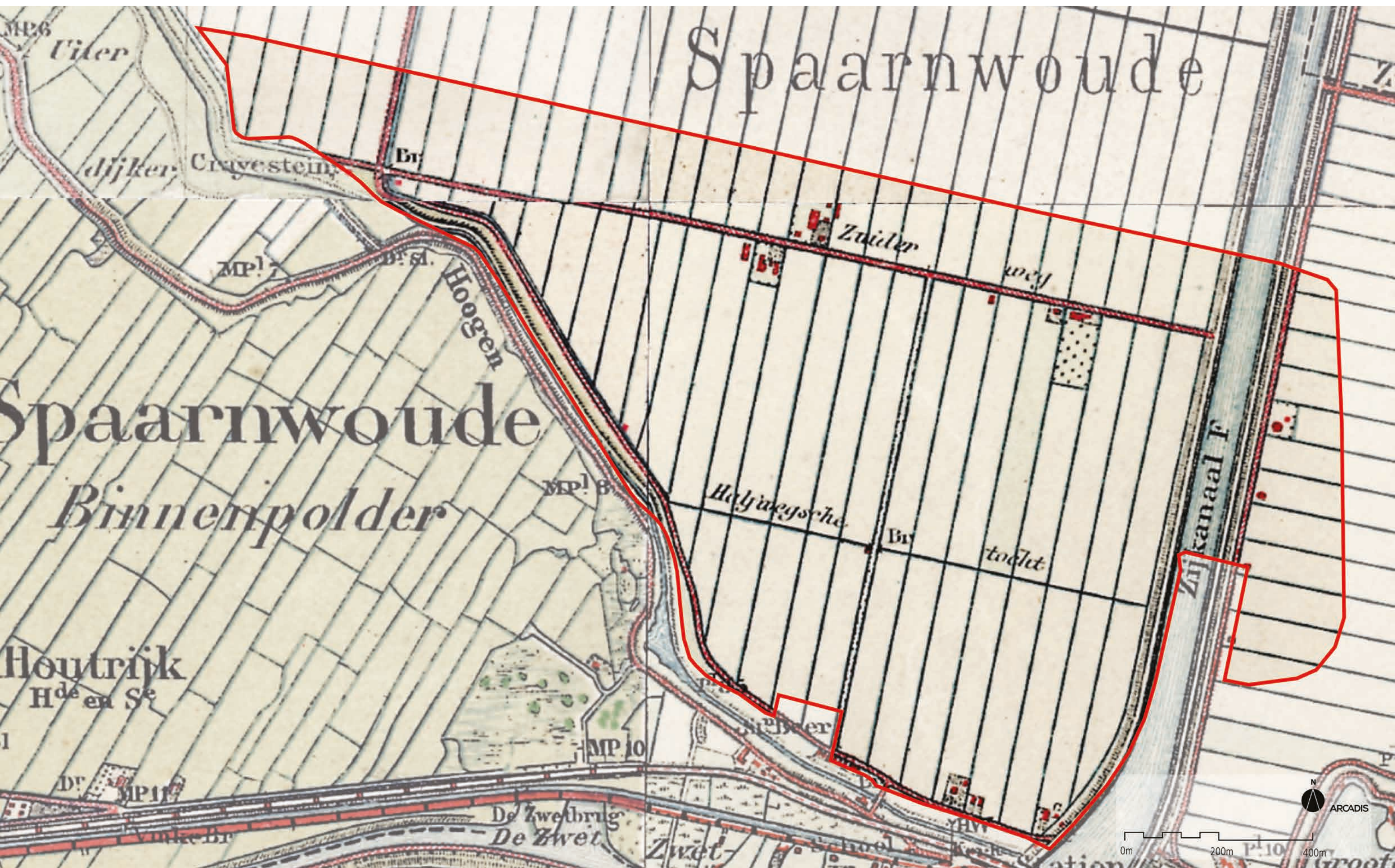
LUCHTFOTO BESTAANDE SITUATIE

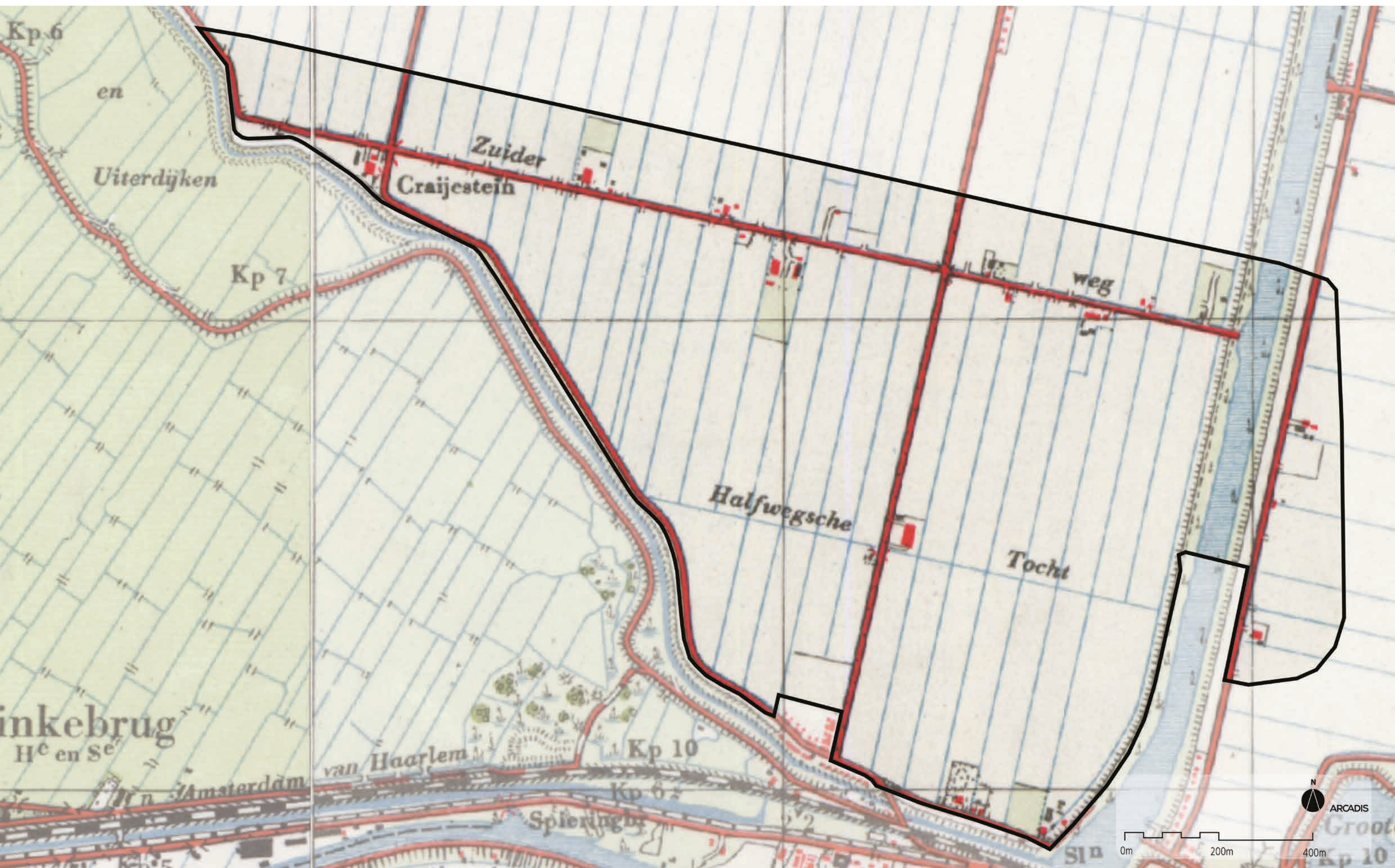
KUNSTOBJECTEN

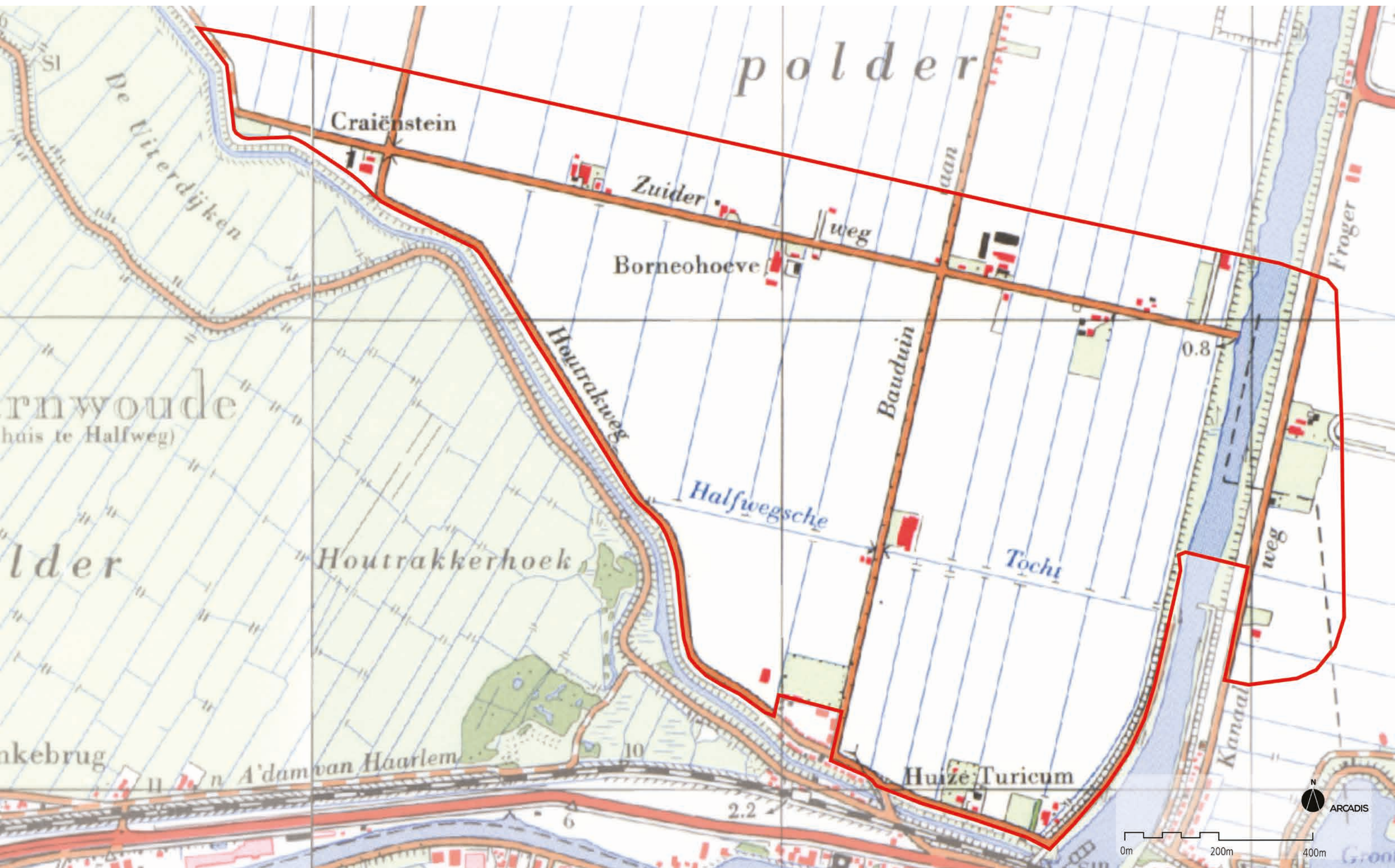

HISTORISCHE KAART 1950

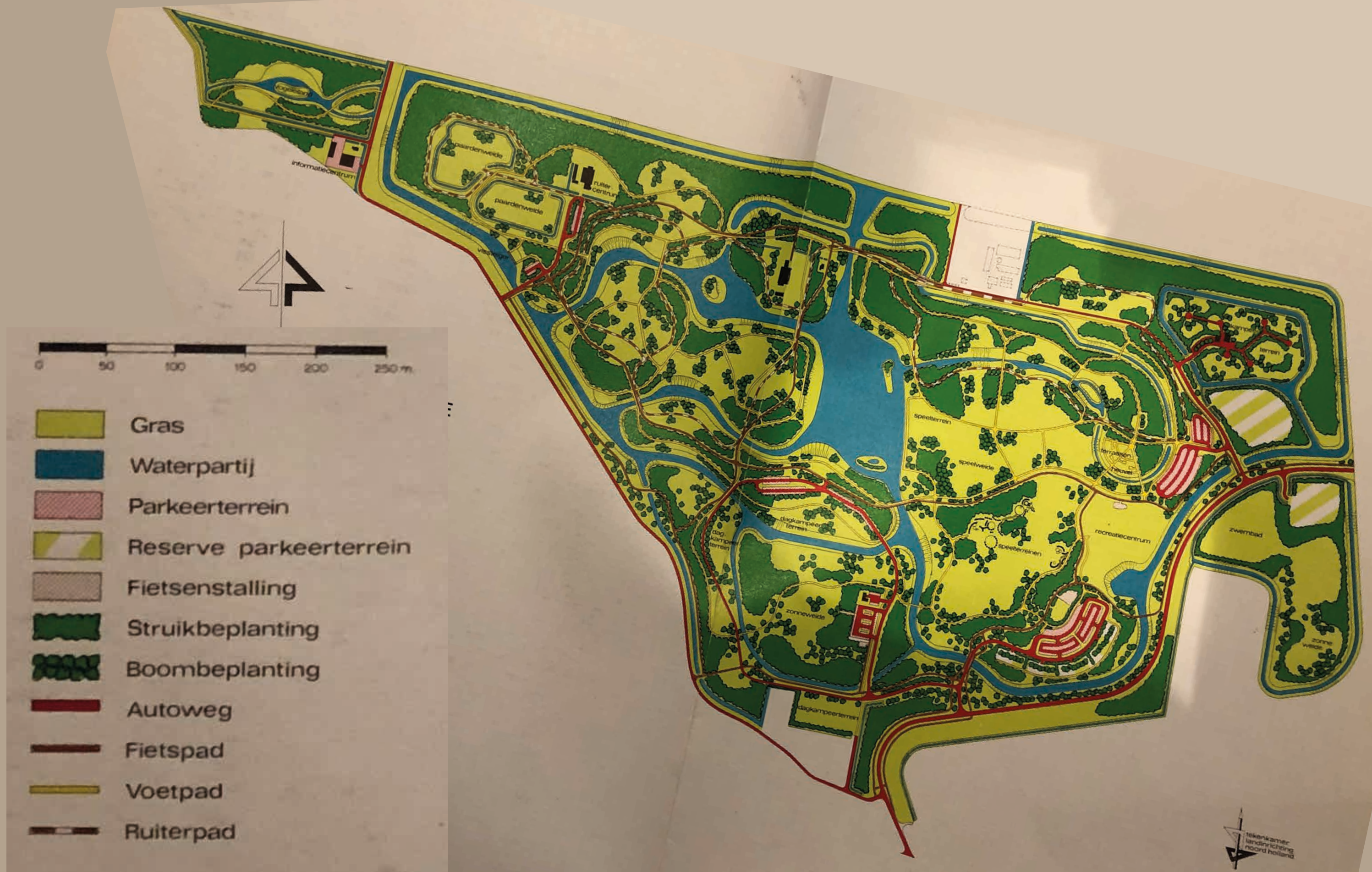
HISTORISCHE KAART 1980

HISTORISCHE KAART 1990

ONTWERP DEELPLAN HOUTRAK

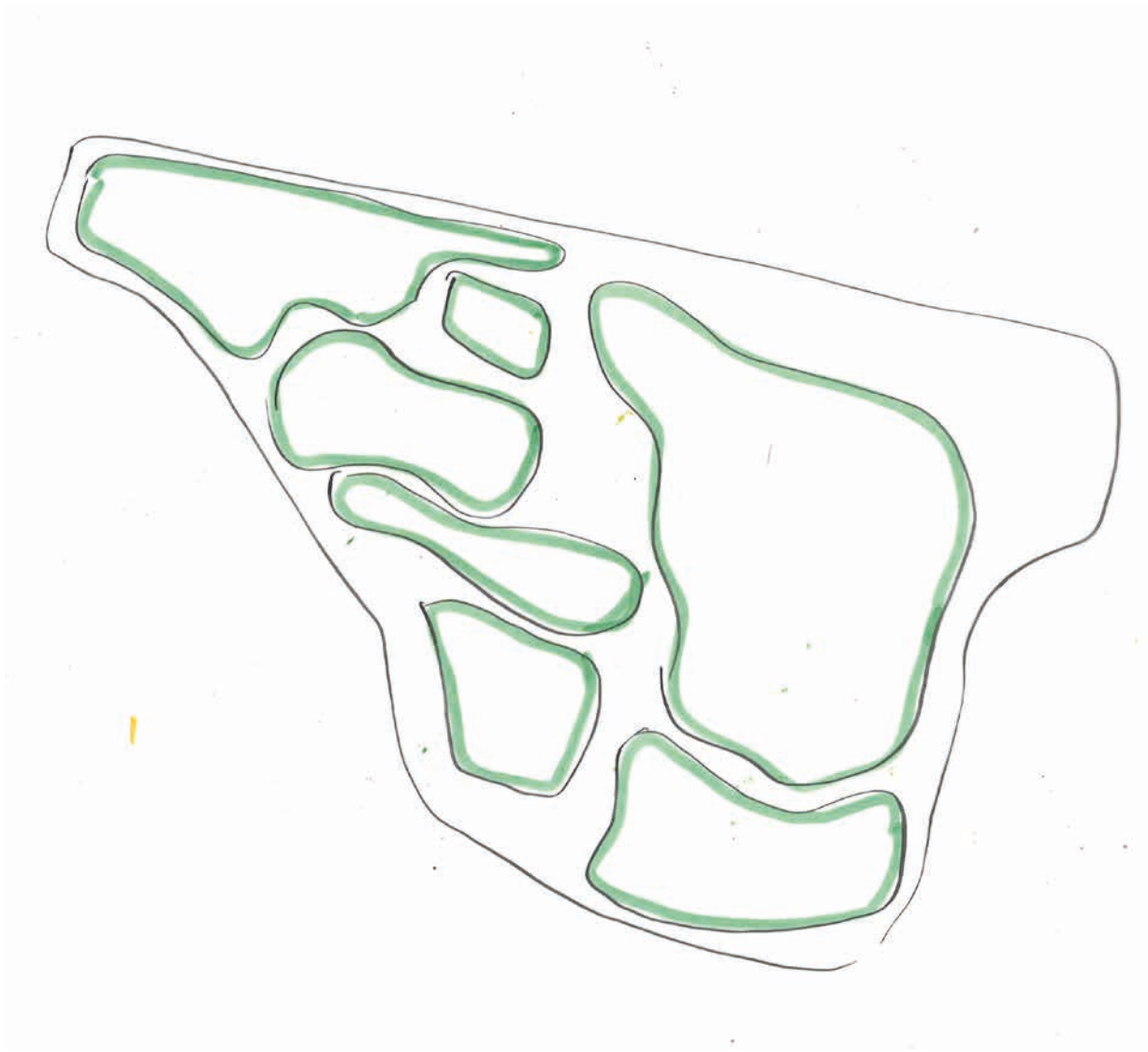

HOOGTEKAART HUIDIGE SITUATIE

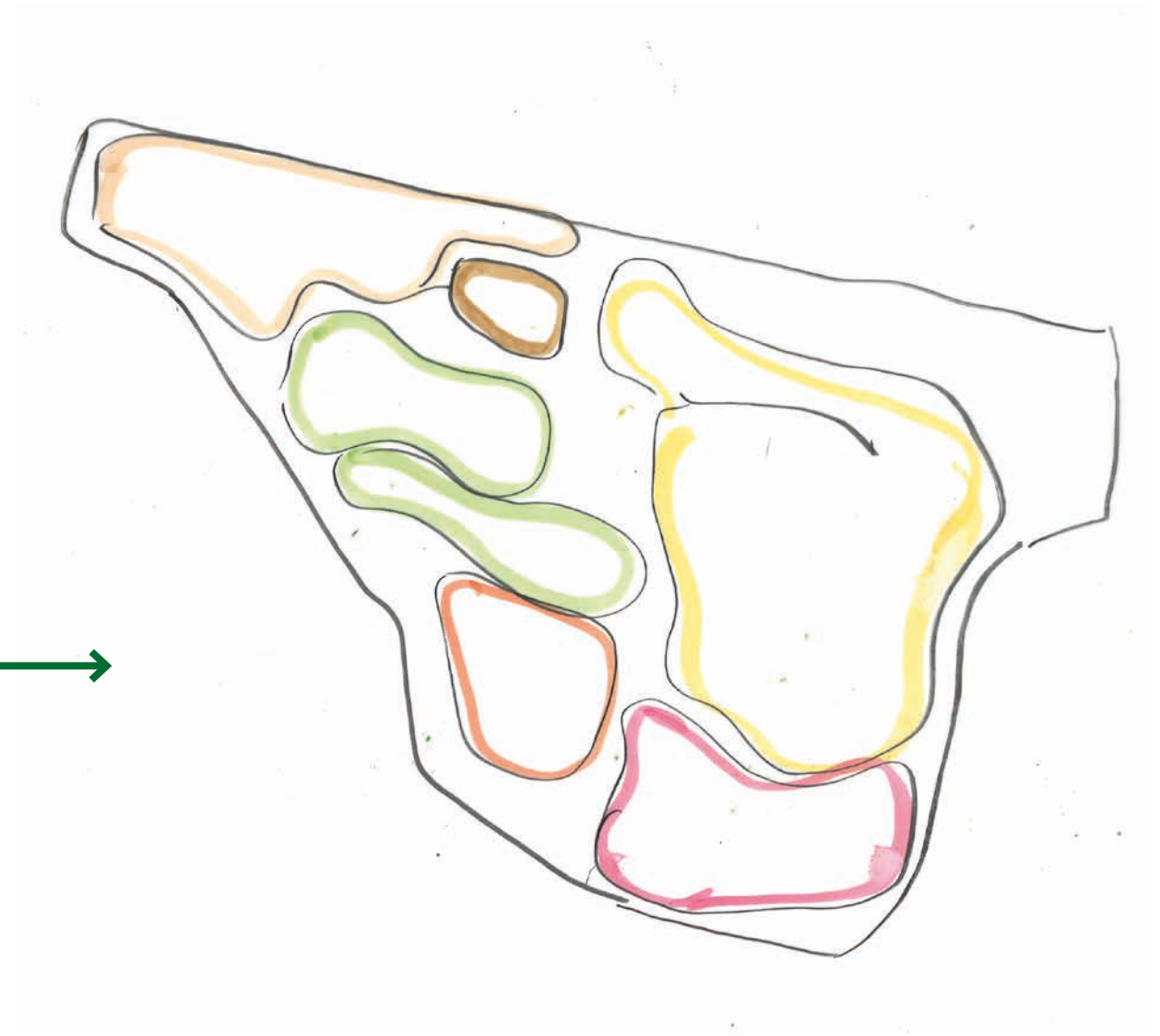

- > Maak Houtrak meer onderdeel van zijn directe omgeving
- > Het veenweide gebied samen met het Oer-ij vormen een natuurzone
- > De groene Brettenscheg met zijn hoogopgaande bossen vormt een ruggengraat'
- > Ontvangstzone Station halfweg en dagrecreatie in de kern van het gebied

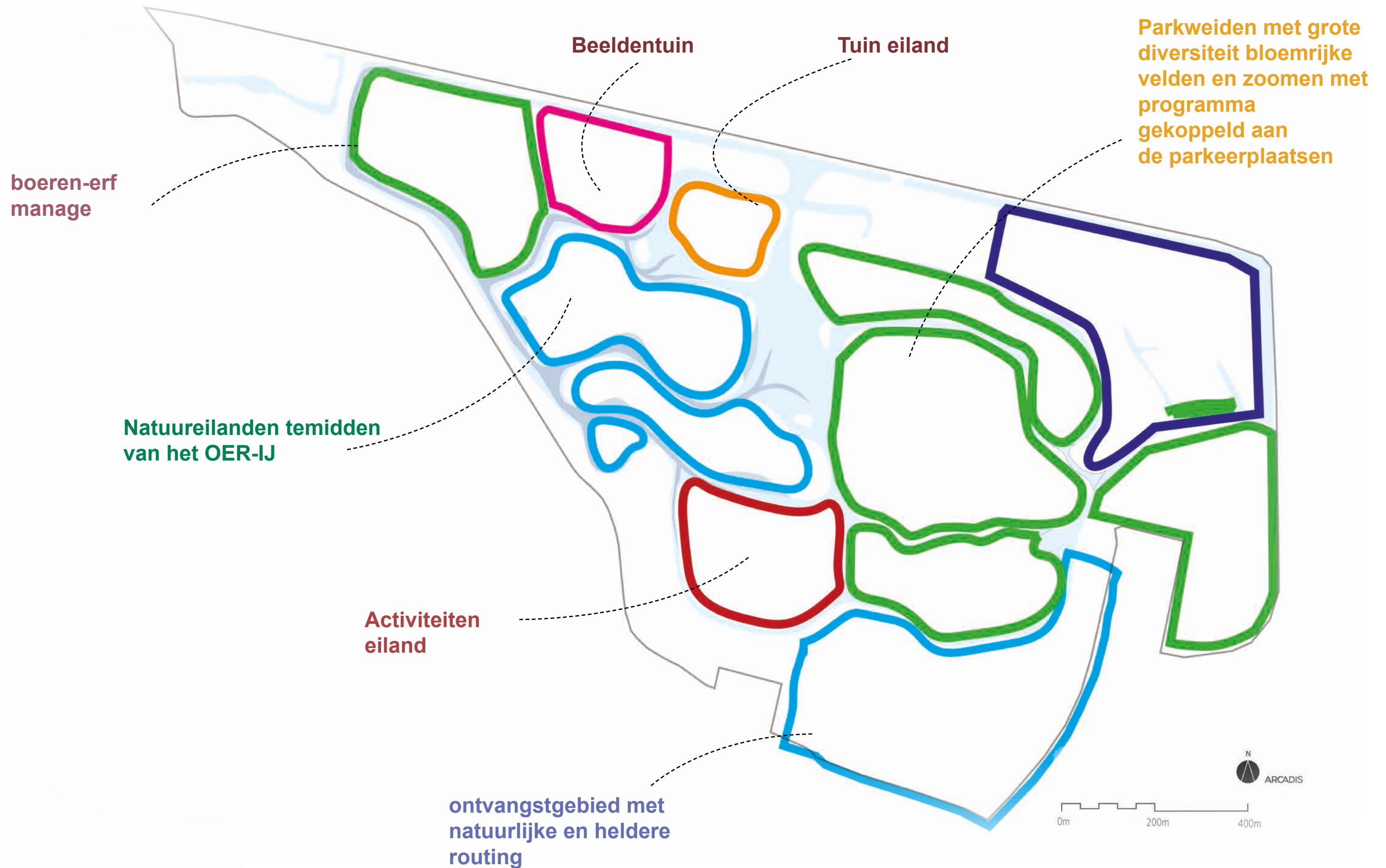

Huidige beleving in beeld en programma
Gebied vormt 'eiland' in zijn directe omgeving

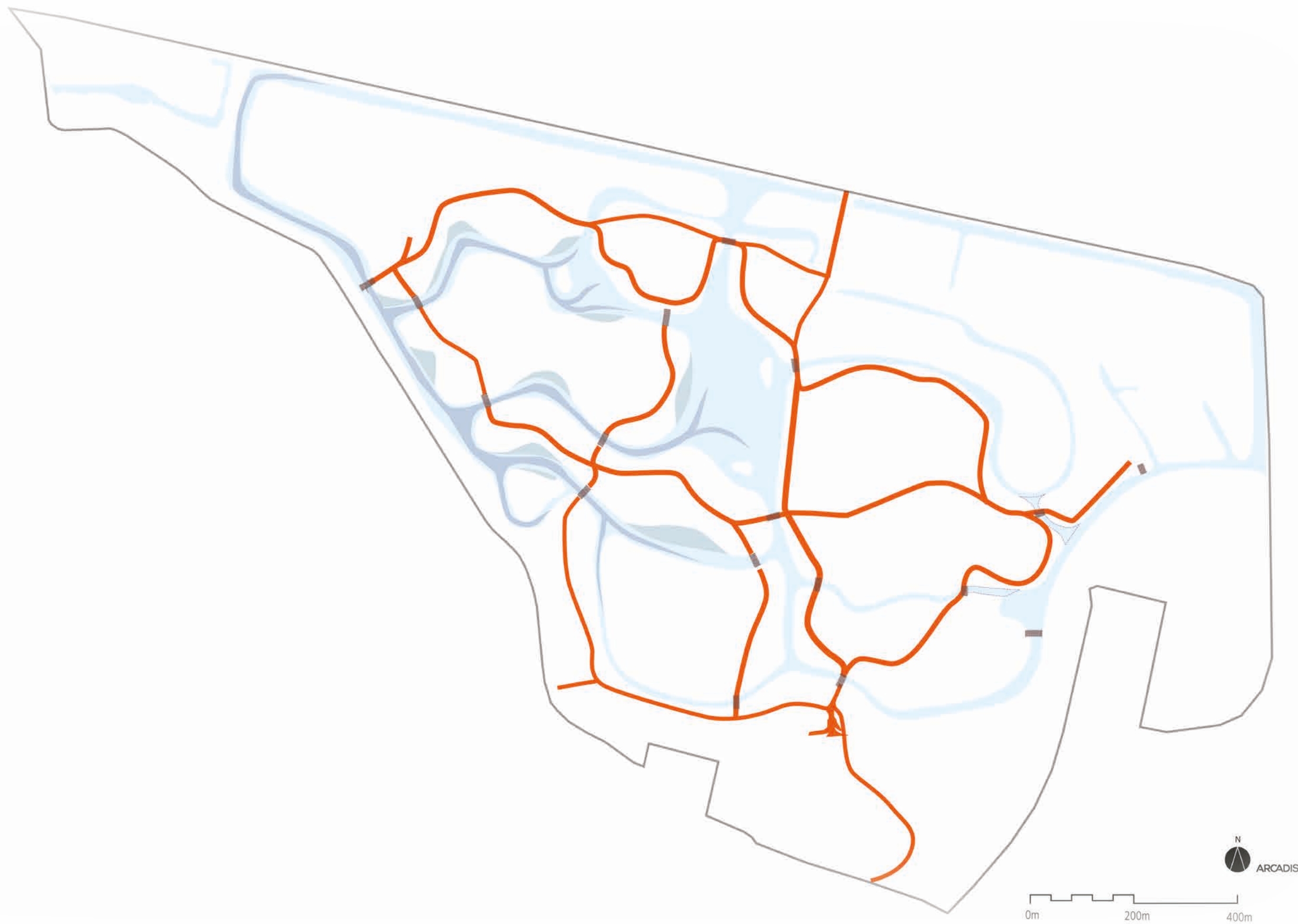

**een gebied bestaande uit diverse belevingswerelden/
eilanden welke aansluiting vinden in directe
omgeving.**

SCHETSONTWERP: RECREATIELANDSCHAP HOUTRAK

SCHETSONTWERP: DUIDELIJKE HOOFDROUTE

SCHETSONTWERP: GEKOMINEERD MET SPANNENDE NATUURROUTE

BEHEEROPGAVE

VISIE: HOUTRAK

VISIE: MANEGE

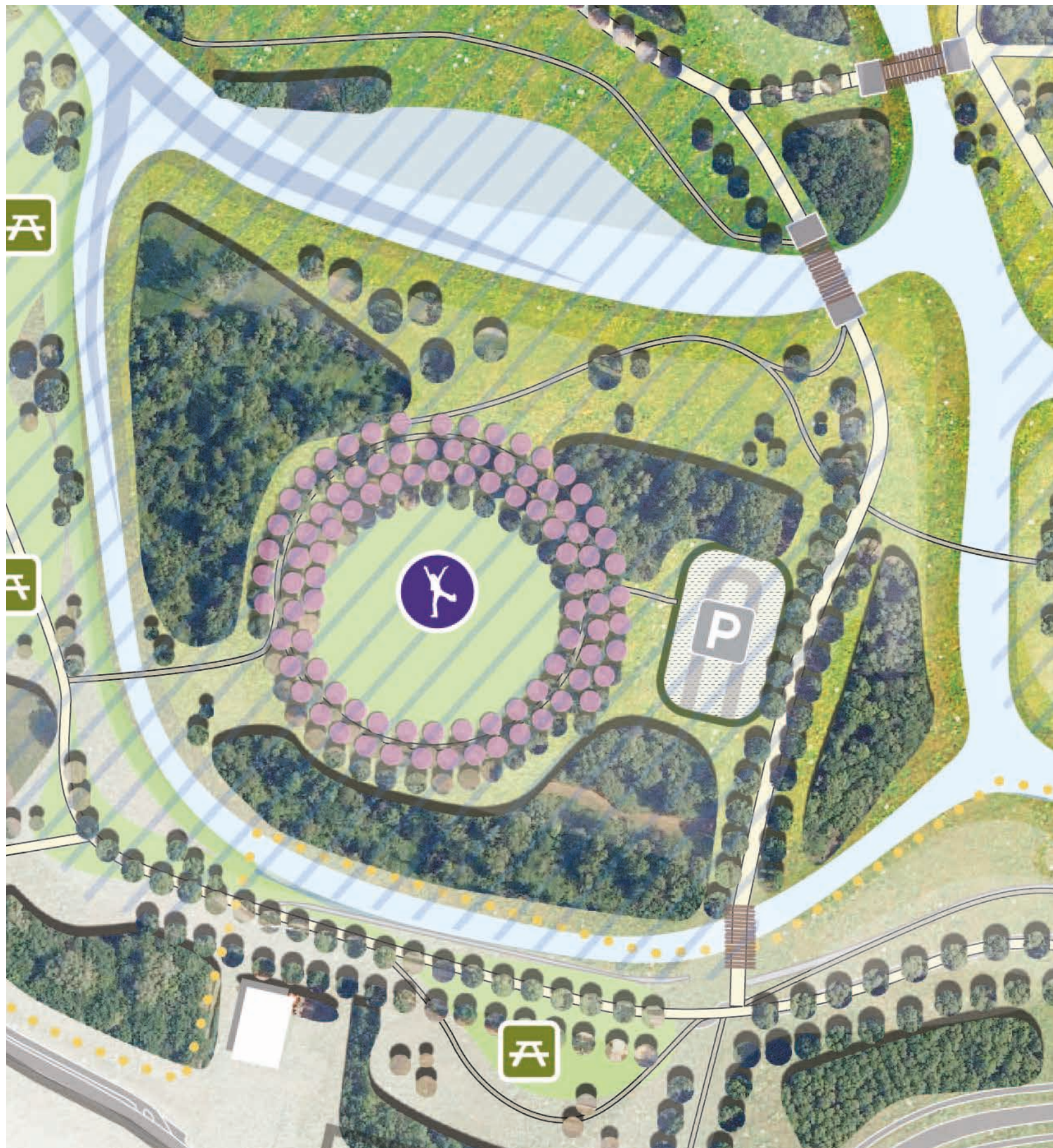
VISIE: TUINEILAND

VISIE: NATUUREILANDEN OERIJ

VISIE: ACTIVITEITENEILAND

VISIE: PARKWEIDEN

VISIE: DUIDELIJKE OV ENTREE

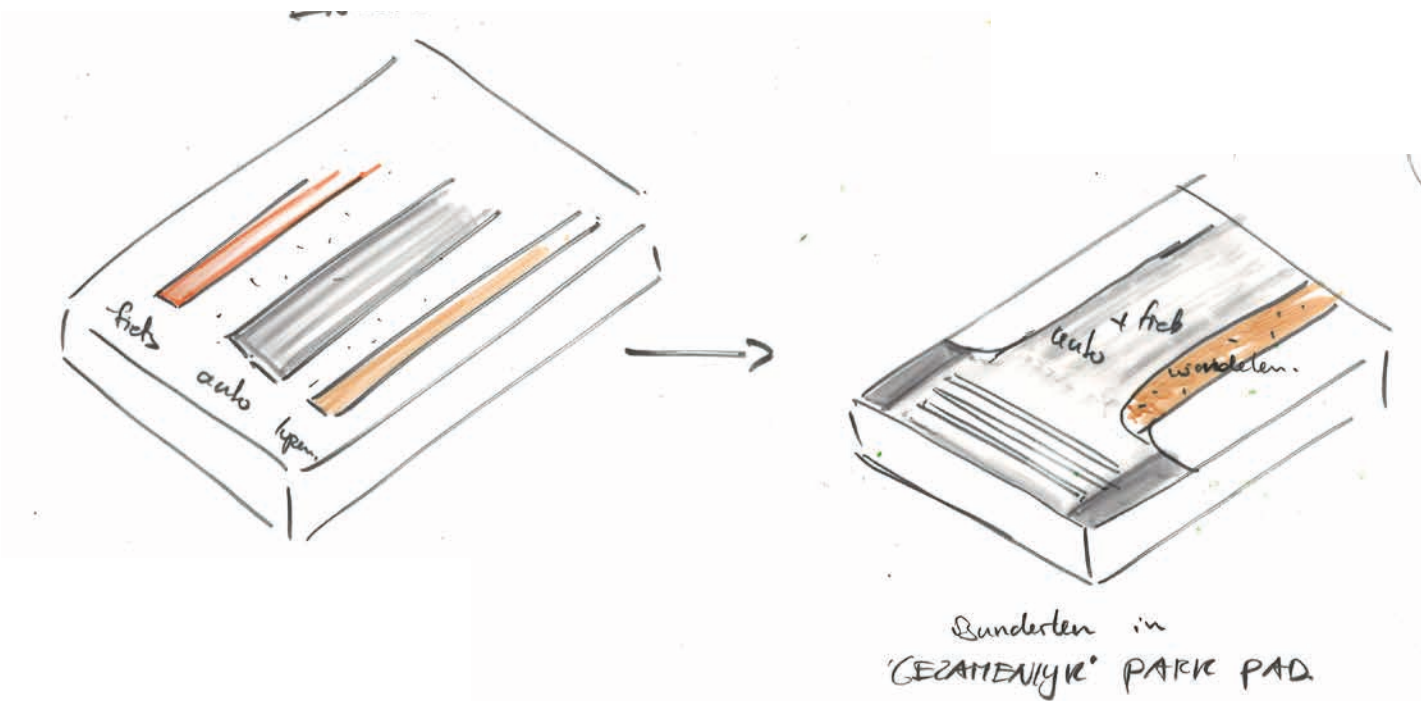
SCHETSONTWERP: RECREATIELANDSCHAP HOUTRAK

DILEMMA 1: INVULLING SPEELEILAND

DILEMMA 2: PADENSTRUCTUUR BUNDELEN OF ONTVLECHTEN

DILEMMA 3: WELKE KANSEN ZIET U VOOR DE BORNEOHOEVE

